

Neusmiljeno po predpisih.

Ne samo v domovini in drugih deželah, celo na Angleškem, kjer bivajo njegovi glavni protivniki, je vodja indijskih nacionalistov Ghandi zelo priljubljen. Glavne poteze Ghandijevega značaja so: strogo življenje, širjenje dobrohotnosti ter ljubezni do bližnjega, največja požrtvovalnost za dobrobit splošnosti.

Kako velikanski pa je razloček med pridigo in resničnim življenjem — ali med teorijo in prakso — tudi pri velikih možeh, je svet že premnogokrat izkusil.

Pred kratkim je objavil Ghandi malo knjižico, ki ima naslov »Moje življenje.« V tem spisu odkrito priznava, da se bori v lastnem družinskem življenju proti vsaki čustvenosti in ne trpi prav nobenih kompromisov. Svoji ženi je usilil po indijski veri zapovedano prehrano, čeravno trpi radi tega njeno zdravje in je bilo celo že njeno življenje na tehtnici.

Ghandi se trudi, da bi odpravil v Indiji velikansko razliko, ki loči posamezne sloje in se zavzema za socialno enakopravnost najnižjih, katerim pravijo Pariji. Isti mož, ki razvija te vzvišene ideje, nikakor ne smatra, da je z njim vred na isti stopnji njegova žena. Nikoli se še ni pogovarjal s svojo ženo Kasturbaj o svojih načrtih, o programu osvoboditve Indije. Edina njegova zapoved za soprogo je in ostane — pokorščina!

Čeravno smatra Ghandi, da je njegova žena duševno nepopolna in manj vredno bitje, zahteva od nje največjo požrtvovalnost. Nekega dne je umrla v angleški ječi Ghandijeva najljubša učenka, 16letna Waliamma, ki se je branila, da bi bila prelomila po veri jej predpisano prehrano. Ko je nekaj tednov za tem težko obolela Kasturbaj, se je morala podvreči težki operaciji brez uspavanja (narkoze). Zdravnik jej je svetoval, naj zavžije par žlic juhe, a jej Ghandi tega ni dovolil. Zdravnik je dalje izjavil, da mora prepeljati njegovo soprogo v bolnico, ker sicer ne more prevzeti odgovornosti za njeno življenje. Ghandi ga je mirno zavrnil: »Nikoli ne bom dopustil, da bi uživala Kasturbaj meso, četudi sicer umrje.«

*

XIV. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo. Zalec, dne 20. 10. 1931. V minulih tednih se je nakupovalo po 6 do 7 Din za 1 kg in je bilo 500 starih stotov prodanih. Zaloge pri hmeljarjih se cenijo na približno 2000 starih stotov, ki pa bodo v najkrajšem času našli odjemalcev. — V javni Oznamovalnici za hmelj se je do danes signaliralo 2257 težkih bal po 150 kg. — Društveni odbor.

Pogodil je misli.

Znameniti čarovnik Belachi je po končani predstavi zapustil dvorano. Pri izhodu je Belachi izročil vratarju napitnino. Ves začuden je gledal vratar od svoje roke, v kateri je držal napitnino, na znamenitega čarovnjaka in je končno vzkliknil: »Res zna misli uganiti!« Belachi je dal namreč v svoji raztresenosti vratarju eno Aspirin tableto, katere je vedno nosil seboj in lahko si predstavljamo začudenje, če zvmemo, da so ga ravno mučila revmatične bolečine.

J. V.

Pokončavanje sadnih škodljivcev v jeseni.

(Dalje.)

Čiščenje drevja.

Sadno drevje brez nege hira, ne more uspevati, tudi ne uspešno kljubovati nebroju škodljivcev, ki ga napadajo. Marsikateri kmetovalec se niti ne zaveda, koliko kapitala mu leži v sadnem drevju, katerega bi bilo treba le dvigniti. Izdatki za negovanje drevja se sto tero poplačajo v obilnejšem donosu lepo razvitega in zdravega sadu.

Srce boli človeka, ako opazuje popolnoma zanemarjene sadovnjake. Pomanjkanje smisla in tudi volje do izboljšanja takega stanja pač le kaže največjo brezsrčnost in zanikarnost gospodarja napram sadnemu drevju. Suhe ali pa odlomljene veje, lišaj in mah, neprodirna gostota v vejevju samem, odstopajoča skorja, viseča v kosih od debel, napravljajo vtis, kakor da bi se človek nahajal v pragozdu, ne pa v sadovnjaku.

Ali je mogoče potem, da tako zanemarjen sadovnjak sploh obrodi?

Pri količkaj dobri volji lahko sadjar še tudi tako zanemarjeno drevje obvaruje pred sigurnim poginom, ako se z ljubeznijo in nekoliko zanimanjem loti dela in skuša popraviti napako, ki jo je zagrešil vsled pomanjkanja potrebnega interesa. Tudi drevo potrebuje nege, tudi drevo živi in diha kot človek, ki bo hiral in opešal, ako se ga ne neguje.

Jesen je pred durmi, sadje je večinoma obrano in drevje se pripravlja na zimsko spanje. Sadno drevje preko zime počiva, ne počivajo pa milijoni različnih škodljivcev, za katere nastopa čas, da se zavarujejo pred zimo, skrbe za rod v prihodnjem letu in si poiščejo na drevju varna prezimovališča.

Za sadjarja je napočil čas, da začne s temeljitim čiščenjem drevja.

Raskavo skorjo, pod katero si hoče nebroj škodljivcev poiskati varna pozimska skrivališča, treba pred vsem z nalašč za te svrhe napravljenimi strguljami dobro oddrgniti. Zelo praktične so v te namene strgulje v obliki trikotnika, katerega robu so naostreni, ker je mogoče s konicami trikotnika doseči tudi razne globokejše zareze in votline, kakor tudi mesta, kjer je čiščenje s široko ploskvijo otežkočeno. Paziti pa je pri uporabi strgulje na to, da ne ranimo kože, kar bi bilo kvarno za drevo, ker take rane v živo lahko postanejo tudi najpriljubljenejša naselišča nevarne krvave ušice, ki se kaj rada naseljuje na odprtih ranah. Lišaje

in mah, ki se zarastejo na vejah in debelih, je treba dobro očistiti, ako jih s strguljami ne moremo odstraniti, vzemimo ščetke z jeklenimi žicami, vendar je treba pri teh posebno pri tanjših vejah paziti, da jih ne ranimo. Ne hodimo tudi na drevje pri čiščenju z okovanimi čevlji, ker bi z istimi prav občutno ranili na raznih mestih posebno nežnejše veje.

Odpadke pri čiščenju drevja je treba skrbno pobrati in na vsak način zažgati. Najbolje je, ako razgrnemo okoli drevja pri čiščenju rjuhe, v pomanjkanju istih pa navaden papir, s katerim vred pospravimo vse odpadke. Ako odpadkov po čiščenju ne odstranimo, je celo delo zastoj, ker si bodo škodljivci, ki smo jih s čiščenjem skorje odstranili, poiskali skrivališča tudi v zemlji okoli debla. Dobro je tudi, da pri drevju, ki je bilo močno napadeno po krvavi ušici, odgrnemo okoli debla zemljo do koreninske krone, kjer prezimuje prav rada krvava uš.

Ko smo debela in veje do dobra očistili, porezali tudi suhe veje, pripravimo brozgo, s katero debela in debelejše veje kolikor mogoče visoko namažemo. Mazanje drevja s samim apnom po dognanjih v poslednjih letih nima proti škodljivcem nikakega uspeha, varuje sicer drevje, posebno mlauč, pred pozebo, škodljivcem pa je dobrodošla odeja preko zime.

K apnu je torej na vsak način prideti nekoliko škropila, bodisi drevesni karbolinej ali pa n. pr. »Garkon«, kateri slednji se je po dosedanjih poizkusih v te svrhe prav izvrstno obnesel, in nekaj ilovice. S to brozgo namažemo najboljše s starim čopičem dobro debela dreves in vse večje veje ter na ta način ne le obvarujemo drevje pred pozebo, ter dosežemo gladkejšo skorjo, ampak istočasno ugonobimo vse škodljivce, ki se še nahajajo v raznih razpokah pod skorjo in katerih pri čiščenju s strguljami nismo mogli odstraniti.

Obrezovanje ter izčiščenje pregostih vej svetujemo šele spomladi, ker se rane hitreje zacelijo kot pa v pozni jeseni.

Ko smo drevje dobro očistili in debela ter močnejše veje namažali, nikar ne pozabimo na cpasanje debel z lepljivimi pasovi. Dobijo se tudi že gotovi drevesni lepljivi pasovi, n. pr. »Rekord«, ki jih razpečava tvrdka Videmšek v Mariboru, Koroščeva ulica, kamor se naj reflektanti obrnejo. Pri izgotovljenih pasovih odpade zamudno mazanje lima na papir. Lepljivi pas je pa tudi najsigurnejše sredstvo za lovljenje nevarnega škodljivca zimskega pedica.

Ako je bilo drevje močno napadeno po škodljivcih, priporočamo nadalje še tudi škropljenje istega v zimskem času. Škropimo lahko z močnejšimi sredstvi brez nevarnosti za drevje, ker se drevje v tem času nahaja v sočnem miru. Za škropljenje v zimskem času pa lahko uporabljamo razna karbolinejna sredstva, v zadnjem času se je prav dobro obneslo tudi škropilo »Garkon«, ki se izdeluje v Celju.

Da je treba na jesen misliti tudi na gnojenje sadnega drevja, je popolnoma razumljivo, posebno pa priporočamo

gnojenje z gnojili, ki so težko raztopljiva in ki učinkujejo šele v prihodnjem poletju, kakor n. pr. Tomaževa žlindra, apno, kostnata moka itd.

(Dalje sledi.)

*

Gospodinjski koledar.

Ne le možje gospodarji, tudi naše gospodinjice, žene in dekleta, potrebujejo svoj koledar, ki jim služi celo leto za vse potrebne beležke v gospodinjstvu. Tudi ves pouk o gospodinjstvu mora imeti neko stalno podlago, ki naj jo tvori ravno **Gospodinjski koledar**. Zato je izšel letos prvič in bo doslej izhajal redno.

Vsebinska gospodinjskega koledarja.

Koledar.
Poštne pristojbine.
Žena in država.
Žena in združništvo.
Čistote, cvetja in petja v naše domove.
Gospodinjska izobrazba.
Krščanska ženska zveza v Mariboru.
Razvoj gospodinjskega šolstva pri šš. sestrah.
Ustanovitev gospodinjsko-nadaljevalne šole.
Seznam gospod.-nadalj. šol od leta 1929—30.
Gospodinjsko-nadaljevalne šole v Mariboru.
Mlekarstvo v kmetem gospodinjstvu.
Tabela: Prodaja mleka.
Tabla: Polzkusna molžnja.
Gospodinja v kuhinji.
Kuhinjski recepti.
Tabela: Poraba jajc.
Tabela: Valjenja.
Tabela: Promet z mlinom.
Gospodinja v vrtu.
Tabela sejanja.
Nekoliko besed o pravilnem pranju.
Kako ravnaj z gobami.
Prva pomoč v neurečih.
Domača zdravila.
Koledar brejosti.
Koledar prejemkov in izdatkov.

Pranje, ki prihrani gospodinji veliko denarja...

Slednja gospodinja si želi:
"... dobro oprati, pa vendar tako prati, da se perilo ne trga."
S terpentinovim milom Gazela je to mogoče! Ker mu je prirejano terpentinovo olje, pero milo Gazela lepo, da je veselo... in vendar vzame z lahko koto vse madeže iz perila...
Dolgo ostane vse kakor novo — v veselje varčne gospodinje.

TERPENTINOVNO MILO
GAZELA
pere zares čisto

Zapisnik delavcev in plače.
Zapisnik živalskega prirastka.
Prazen papir za beležke, 60 strani.

Kako je bil potržen!
To je bilo prvo, kar smo prejeli kot odgovor od onih gospodinj, ki so ga že videle. Vsa dela,

Fr. Ks. Meško:

Črna smrt.

»Črna smrt! Pomagaj, o Marijal!« je bolešno zdihnila in se zbudila. Drgetala je od groze. Ko je po nekaj trenutkih spoznala, da so bile samo sanje, si je globoko oddehnala.

»O, da bi bile res prazne!«

Vse dopoldne ji je minevalo v nemiru in pričakovanju. Popoldne je na vrtu gredice prekopavala. Drago ji je bilo to delo. Drag ji bil vrt, ki bo v kratkem ves ozelenel in se razcvetel. Tem dražji danes, ker je videla z njega daleč dol proti Ptuj.

In glej, ko se je spet zravnila od dela in pogledala dol po polju, je zagledala na cesti jezdeca.

»O Marija, res, Dominik!«

Vse popoldne je Dominik ostal pri Sagadinovih. Ni se mogel načuditi in se ne dovolj naradovati, kako se je deklica zadnje čase razvila. S ponosom in s srečo v srcu si je govoril: »Ne imenujejo jo Ptujčani zastoj, Rožo Ptujkega polja.«

Prenaglo, kakor v sladkih sanjah, je ljubečima fas hitel. Le ko je mati v pogovoru mimogrede

omenila prikazni, ki jo je videl oče prejšnji večer, se je vseh nenadoma polastil nemir in je na vse leglo kakor hladna senca. Rajavcu je bilo neprijetno, da je žena pred gostom o prikazni spregovorila. Dominik je postal pozoren, in mu je moral doživljaj vsaj na kratko pojasniti.

»Morda pa vas je zmotil mrak, stric. Mogoče, da je bil samo oblak tako nenavadne in čudne oblike.«

»Tudi jaz bi mislil tako. Gotovo ni bilo tako strašno, kakor sem si domišljajal snoči. Bil sem pač preveč zatopljen v spomin črne smrti in njene strahote pred dvajsetimi leti. Odtod bo to.«

A v srcu je bil prepričan o nasprotnem, o resničnosti privida. A je prvotno pripoved namenoma zabrisaval in ublaževal, da ne bi dragim kalil sreče in radosti. In je res precej razpršil oblak skrbi in težkih slutenj, ki je bil vsem legel na misli in srce.

Pred odhodom je stopil Dominik še v župnišče k Rozkinemu stricu. Oglasil se je tudi pri kaplanu Petru Juriju Hauptmanu, zelo učenem in vsestransko omikanem možu, ki so ga Ptujčani zaradi teh lastnosti zelo cenili. Dominik je vedno z veseljem in užitek občeval z njim; duhovnikova ljubeznivost in duhovitost ga je pri vsakem snidenju nanovo navdajala s spoštovanjem do njega.

Miščevanje.

Služabnik je ubil svojega gospodarja, ker je sam hotel biti vitez. Ubil ga je v temnem gozdu in je mrtveca vrigel v globoko reko. Služabnik si je nadel vitezov oklep in je zajahal njegovega konja. Konj je takoj čutil, da ne nosi svojega pravega gospodarja, in ko je služabnik jezdil preko mosta, se je konj ustavil. Služabnik se je potrudil na vse pretege, da bi spravil žival na oni breg. Ko ves napor ni nič zalegel, je zasadel konju svoje zlato ostroga v telo. Ta pa se je dvignil na zadnje noge tako visoko, da je jezdec zadržal s sedla in padel preko ograje v reko. Skušal se je re-